

ՌԻՍԱԴՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Դ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 10, Մեպրեմբեր 2021

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

ՀՆԱԶԱՆԴԻԼ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԿԱՄՔԻՆ

«Չկարծեք, թե ով որ Ինծի Տէր, Տէր կ'ըսէ, երկնքի արքայութիւնը պիտի մտնէ. այլ պիտի մտնէ միայն անկիս, որ երկինքի մէջ գտնուող իմ Հօրս կամքը կը կատարէ.» (Մար 7.21):

Ահաասիկ այսպիսի վարձատրութիւն մը նախատեսուած է բոլոր անոնց, որոնք հաւատարմութեամբ կը կատարեն Տիրոջ կամքը: Հետևաբար, հարց կու տամ, ո՞վ չի փափաքիր այսպիսի Տիրոջ մը ծառայել՝ հնազանդ և անձնուէր գտնուելով: Սակայն այսօր, դժբախտաբար կը տեսնենք, որ մարդիկ յաճախ Աստուծոյ կամքը չեն կատարեր և Անոր պատուիրանները չեն պահեր հաւատարմութեամբ: Ականատես ենք շատ յաճախ, որ մարդիկ աննշան վարձքի դիմաց ուրիշ մարդոց ծառայ կը դառնան, սակայն չեն ուզեր հնազանդիլ Աստուծոյ, որ Երկնքի Արքայութեան խոստումը կու տայ մեզի: Անհնազանդութեան այս չարիքը մարդկութեան դժբախտութեան պատճառը եղած է, նախամարդուն արարման առաջին իսկ օրէն՝ դրախտային կեանքի բարիքներէն զրկելով զայն: Այդ դժբախտութեան չարիքը կը ժառանգէ նաև իւրաքանչիւր մարդ անհատ իր ծնունդէն անմիջապէս յետոյ և կը սրբութի միայն մկրտութեան աւագանին մէջ՝ սրբագործուած ջուրին մէջ, Սուրբ Երրորդութեան անունով երեք անգամ ընկղմամբ: Սակայն, այդ չարիքէն ընդմիշտ հեռու մնալու համար, մեր գիտակցական կեանքի առօրեային մէջ, պէտք է

լաւապէս ըմբռնենք, որ Աստուծոյ կամքը կատարելուն մէջ կը կայանայ իսկական մեծութիւնը, երջանկութիւնը, փառքն ու պատիւը:

Աստուծոյ արարչագործութեան պսակը հանդիսացող մարդը ստեղծուած է միայն իր Արարչին կամքը կատարելու, սակայն և այնպէս, յաճախ անհնազանդութեամբ կը կորսնցնէ իրեն շնորհուած փառքն ու պատիւը: Վերստին ունենալու համար այդ փառքն ու պատիւը մէկ միջոց կայ միայն, որ ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ ձերբազատուիլ անհնազանդ ըլլալու վիճակէն և անմիջապէս, առանց տատանելու, Աստուծոյ ծառայութեան մէջ մտնել, այսինքն հնազանդիլ Անոր՝ Իր երկրպագելի ու անսխալական կամքը կատարելով: Անոր համար է, որ Յիսուս Քրիստոսի մեզի սորվեցուցած «Տէրունական Աղօթք»-ին մէջ ամէն օր կ'ըսենք ու պէտք է յարատև ըսենք. «Եղիցին կամք Քո, որպէս յերկինս և յերկրի»:

Երկնքի մէջ, հրեշտակները Աստուծոյ քաղցր ներկայութիւնը կը վայելեն և մնայուն ականատեսներն են Իր անսահման կատարելութեան, ու մանաւանդ Անոր կամքին համաձայն կը գործեն, և բնականաբար երջանիկ են կատարելապէս: Մենք ևս այդ փառքին ու երանութեան արժանանալու սահմանուած ենք և այս երկրաւոր կեանքին մէջ իսկ կրնանք Անոր աստուածային փայլքով ճառագայթել, եթէ հաւատարմաբար կատարենք Աստուծոյ օրհնեալ կամքը:

Այս առումով է, որ մենք ազատ կամք ունենալով հանդերձ պարտաւոր ենք մեր կամքը Աստուծոյ կամքին համապատասխան դրսևորել՝ Իրեն նմանելու ամբողջական ճիգով: Այո՛, Աստուածորդին՝ Յիսուս Քրիստոս տնօրինական Իր առաքելութեան ընթացքին յայտարարեց, որ եկած է ո՛չ թէ Իր, այլ Իրեն առաքողին կամքը կատարելու: Եւ արդարև, Ան հնազանդութեամբ կատարեց Հօր Աստուծոյ կամքը, նոյնիսկ խաչափայտին վրայ Իր անձը ընծայեց և հնազանդութեան գերագոյն օրինակը տուաւ մեզի, որպէսզի Իրեն նմանինք և կարենանք հասնիլ ճշմարիտ ու իսկական մեծութեան, երջանկութեան և յաւիտենական վարձատրութեան:

Եկէ՛ք, չվարանինք մեր հայեացքը ուղղելու Աստուծոյ, հնազանդելու Անոր հրաշալի կամքին: Եկէ՛ք, մեր կամքը խոնարհեցնենք Աստուծոյ կամքին առջև, հաւատալով որ Աստուած Ինքն է Արարիչն ու Տէրը և մենք Իր որդիներն ու ծառաներն ենք:

Այսօր որքանով պատրաստ ենք գիտակցօրէն ու քաջաբար յայտարարելու. «Քու կամքդ թող ըլլայ, ո՞վ Տէր, և ո՛չ թէ մերը»: Այն ժամանակ արժանի կը դառնանք խոստացուած վարձատրութեան՝ ԵՐԿՆՔԻ ԱՐՔԱՅՈՒԹԵԱՆ:

ԲԱՐԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

**Զորութիւն Սուրբ Խաչի, Քո Քրիստոս, Որ կանգնեցեր ի փրկութիւն աշխարհի՝
Սա պահեսցէ զմեզ յամենայն փորձութեն է**

ՏՕՆ ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԽԱՉԻ (ԽԱՉՎԵՐԱՑ)

Խաչվերացը Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ հինգ տաղաւարներէն վերջինն է, որ ունի տօնին նախորդող մէկ շաբթուան պահք ու նաւակատիք:

Կը նշուի Սեպտեմբեր 14-ի մերձաւոր Կիրակին:

Խաչին նուիրուած տօներուն մէջ Խաչվերացը ունի իր բացառիկ կարեւորութիւնը, որովհետեւ խաչի գերեղարձի պատմութեան մէջ հայ ժողովուրդը ունեցած է իր մասնակցութիւնը:

614-ին, Բիզանդա-պարսկական պատերազմի ժամանակ, պարսիկներու Խոսրով Բ. թագաւորը կը գրաւէ Երուսաղէմը եւ հիմնադրուած կը քանդէ քաղաքը: Շատ մը հոգեւոր արժեքներու կողքին, Քրիստոսի Խաչափայտն ալ իբրեւ աւար կը տարուի Պարսկաստան:

628 թուականին, Բիզանդիոնի Հերակլ կայսրը կը գրաւէ Տիգրանը, գերութենէ կը փրկէ Խաչափայտը եւ փառաւոր հանդէսով ու թափօրով կը տեղափոխէ հայոց Կարին քաղաք, ապա Պոլիս, որմէ ետք կը զետեղէ իր աւանդական տեղը՝ Երուսաղէմի Սուրբ Յարութիւն տաճարին մէջ: Գերեղարձի պատերազմին հայկական զօրախումբը եւս կը բերէ իր օժանդակութիւնը՝ գլխաւորութեամբ Մժեժ Գնունիի:

Խաչվերացի տօնին մեր եկեղեցիներուն մէջ կը կատարուին հանդիսաւոր Ս. Պատարագ, թափօր, անդաստան եւ աւանդական ռեհանօրհներ:

ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉ (Ս. Նշան)

Վարագայ Սուրբ Խաչի տօնը Խաչին նուիրուած չորս տօներէն մէկն է եւ յատուկ է Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ:

Գ. դարու աւարտին, Սուրբ Հռիփսիմէ կոյս Վարագայ լերան լանջերուն պահած էր Քրիստոսի Խաչափայտէն մասունք մը, որ իր հետ բերած էր Հռոմէն: Մինչեւ 7-րդ դարու կէսերը այս մասունքը անյայտ կը մնար: Շնորհիւ երկու հայ ճգնակէնցաղներու՝ Յովել եւ Թողիկ վանականներու աղօթքին՝ աստուածային շնորհքով կը բացայայտուի Խաչափայտի մասունքին վայրը: Ի տես այս հրաշքին, Հայաստան աշխարհի ամեն կողմերէն ուխտաւորներ կու գան երկրպագելու Խաչի Սուրբ Նշանին, որոնց շարքին՝ օրուան կառավարիչ Վարդպատրիկն ու Ներսէս Գ. Տայեցի Կաթողիկոսը:

Վերջինիս օրհնութեամբ կը կառուցուի գեղաշէն վանք մը, որ ժողովուրդին կողմէ կը կոչուի Ս. Նշան, որովհետեւ գտնուած խաչամասունքը կը պահպանուի այդ վանքին մէջ: Տօնը կը կատարուի Վերացման Խաչի տօնէն 15 օր ետքը, այսինքն Սեպտեմբեր 25-էն մինչեւ Հոկտեմբեր 1 հանդիպող Կիրակին:

ԽԱՉԸ

Թէ Պաշտումի թափն ունենաս՝
Տէրն զոյգ մը թն քեզի կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՌԻԺԸ** անհաս
Սաւանացնես երկրի վրայ:

Թէ տեսիլներ ունենաս դուն՝
Յայտնութիւն մ'ալ քեզի կու տայ,
Որպէսզի Իր **ԿԱՄՔԸ** արթուն
Հանդիսացնես երկրի վրայ:

Թէ բարձունքէ մ'իջօսիս Իր հետ՝
Ինքը քեզ շէշտ մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ԽՕՍՔԸ** յաւետ
Արձագանգես երկրի վրայ:

Թէ վերացած յառիս Իրեն՝
Հնր լեզու մ'ալ քեզի կու տայ,
Որպէսզի Իր **ԿԱՅԾԸ** վերէն
Սահեցընես երկրի վրայ:

Եթէ մտնես Իր ամային մէջ՝
Ինքը քեզի շանթ մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՎՐԷԺԸ** անշէջ
Փայլատակես երկրի վրայ:

Իսկ Իր յոյսին թէ երթաս դուն՝
Ինքը քեզի ջահ մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՓԱՌՔՆ** անաղօտ
Վարդավառես երկրի վրայ:

Եթէ նետուիս Իր գիրկն անուշ՝
Ինքը քեզի երգ մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՇՆՈՐՀՆ** երկնայուշ
Թրթռացնես երկրի վրայ:

Թէ համբուրուիս հետ Իր վերքին՝
Ինքը քեզի կեանք մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՇՈՒՆՉԸ** անգին
Ոգևորես երկրի վրայ:

Իսկ թէ թաղուիս Իր շուքին տակ՝
Ինքը քեզի շող մը կու տայ,
Ոչինչին դէմ յոյսին անփակ
Ճառագայթը երկրի վրայ:

Ու այդ **ՌԻԺԸ**, այդ **ԿԱՄՔՆ** ու **ԽՕՍՔ**
Այդ **ԿԱՅԾՆ** ու **ՎՐԷԺ**, այդ **ՓԱՌՔԸ** սուկ,
Այդ **ՇՆՈՐՀՆ** ու **ՇՈՒՆՉ**, այդ **ՅՈՅՄՆ** համայն
Քեզի տրրուած **ԽԱՉՆ** է միայն:

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆ
1905

ԼԵԶՈՒՆ ՄԵՂՔԻ ԱՂԲԻՒՐ

Մարմնի փոքր անդամ նկատուած լեզուն, առանձինը 18 տարբեր տեսակի մեղքեր կրնայ գործել:

«Լեզուն թէև փոքր անդամ է, սակայն մեծամեծ բաներով կը պարծենայ: ... Լեզուն կրակ է: Անհրաւութեան աշխարհ մըն է անհիկա: Թէև պարզ մէկ անդամ է մարմնին, բայց ամբողջ մարդը կ'ապականէ, եւ գեհենի կրակով բռնկած՝ մեր ամբողջ կեանքը կրակով կը վառէ: ... Ո՛չ որ կրնայ հնազանդեցնել մարդկային լեզուն, որ չար է, անզսպելի եւ մահացութոյնով լեցուն: Անով կ'օրհնենք մեր Տէրը եւ Հայրն Աստուած, եւ դարձեալ անով կ'անհիծենք մարդիկը, որոնք Աստուծոյ նմանութեամբը ստեղծուած են: Այսինքն՝ նոյն բերանէն կ'ելլեն թէ՛ օրհնութիւնը եւ թէ՛ անէծքը» (Յակոբոս 3.5-6, 8-10):

Ահա թէ ի՞նչ կը խրատէ Դաւիթ մարգարէն այսօր մեզի. «Կ'ուզե՛ս երկար կեանք ունենալ, կ'ուզե՛ս բարօր օրեր ունենալ.- Լեզուդ չարախօսութեան մի՛ ծառայեցներ, շրթներդ բնաւ թող նենգութիւն չխօսին: Հեռո՛ւ մտա չարիքէն, եւ բարիք ըրէ, խաղաղութիւն կամեցիր եւ զա՛յն հետապնդէ» (Մաղմոս 34.12-14):

«Որովհետեւ՝ Տէրը կը զգուի ստախօս լեզուէն» (Առակաց 6.17):

«Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մտայ, բայց ստախօս լեզուն վայրկեանական է» (Առակաց 12.19):

«Արդարին լեզուն ընտիր արծաթ է» (Առակաց 10.20):

«Իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է» (Առակաց 12.18):

«Խաղաղասէր լեզուն կենաց ծառ է, բայց խռովարար լեզուն սիրտ կը կոտրէ» (Առակաց 15.4):

«Մահը ու կեանքը լեզուին ձեռքն են, եւ անհիկա սիրողները՝ անոր պտուղը կ'ուտեն» (Առակաց 18.21):

«Իր բերանը ու լեզուն պահողը իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ» (Առակաց 21.23):

- Մեր եկեղեցոյ հայրերը, մեղքերու ցանկին մէջ յատուկ տեղ տուած են լեզուին, եւ յիշած 18 մեղքեր՝ զորս լեզուն կրնայ գործել: Անոնք են՝

1. Չարախօսութիւն	10. Դատարկաբանութիւն
2. Ստախօսութիւն	11. Ծաղրանք
3. Սուտ երդում	12. Զրպարտութիւն
4. Երդմագանցութիւն	13. Պատակտիչ խօսքեր, խառնակչութիւն
5. Հակառակախօսութիւն	14. Անէծք
6. Վիճաբանութիւն	15. Տրտունջք
7. Սատանայութիւն	16. Դժգոհութիւն
8. Շողոքորթութիւն	17. Բամբասանք
9. Մատնութիւն	18. Հայհոյութիւն

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԳԼՈՒԽ 10

- *Տասներկուքի առաքելությունը (Մտ 10.1-15)*
- *Վերահասա հալածանքներ առաքելներուն դէմ (Մտ 10.16-33)*
- *Սուր, խաչ, նեղություն (Մտ 10.34-42)*

ՏԱՄՆԵՐԿՈՒՔԸ (Մտ 10.1-15)

Մատթեոսի ատարնաի 10-րդ գլխուն մէջ կը կարդանք Յիսուսի իր մարդիկը ընտրելու պատմությունը: Ոնէ ղեկավար, երբ պատասխանատուութիւն մը կը ստանան, առաջին գործը կ'ըլլայ ընտրել իր աշխատակազմը, որմէ կախուած է ներկայի և ապագայի գործի յաջողութիւնը: Այստեղ կը տեսնենք Յիսուսը, երբ կ'ընտրէ իր մարդիկը, իր աջ բազուկները, իր օգնականները, իր կենդանութեան օրօք, և նաև այն ժամանակին համար, երբ պիտի լքէր այս աշխարհը:

Անոնք սովորական մարդիկ էին. հարուստ չէին, ակադեմական կրթութիւն չունէին, հասարակութեան մէջ բարձր դիրքեր չունէին: Յիսուս արտասովոր մարդիկ չէր փնտռեր այնքան, որքան սովորական մարդիկ, որոնք սովորական գործերը արտասովոր ձևով կարենային ընել: Յիսուս իրաքանչիւրին մէջ կը տեսնէ, ոչ թէ անիկա ինչպիսին է, այլ ինչպիսին կարող է զինք դարձնել: Ոչ ոք թող չմտածէ թէ բան մը չի կրնար տալ Յիսուսին, որովհետև Քրիստոս կ'ընդունի և կը վերցնէ այն, որ սովորական մարդիկ կարող են ընծայել իրեն:

Այս խումբը արտասովոր խառնուրդ մըն էր. Այնտեղ էր մաքսաւոր Մատթեոսը, որուն բոլորն ալ իբրև դաւաճանի կը նայէին, մէկուն, որ ինքզինք վաճառած էր տիրակալներուն, ի հակադրութիւն ազգասէրներուն և հայրենասէրներուն: Մատթեոսի հետ կար Սիմոն Կանանացին, գոր Ղուկաս ատարնաիչը Սիմոն Նախանձայոյց կը կոչէ (Ղկ 6.16):

Նախանձայոյցները չորրորդ խմբակցութիւնն էին, փարիսեցիներու, սադուկեցիներու, եսսենացիներու կողքին: Անոնք ազատատենչ մարդիկ էին և զԱստուած միայն կ'ընդունէին, իբրև Տիրոջ և ղեկավարի. պատրաստ էին ընդունել ամէն տեսակի մահ, յանուն հայրենիքի, և ետ չէին կանգնիր իրենց սիրելիներու մահը տեսնել՝ յանուն ազատութեան. անոնք կը մերժէին երկրաւոր մարդուն տալ թագաւորի տիտղոս: Անոնք ամենաազգայնականներն էին:

Եթէ Սիմոնը Մատթեոսի հետ այլ միջավայրի մէջ ըլլար, անպայմանօրէն դաշոյնը կը խրէր անոր սրտին մէջ. սքանչելին այն է, որ հակառակ անոր որ այս մարդիկ զիրար կ'ատէին, բայց կարող էին սորվիլ զիրար սիրել, երբ միասնաբար սիրէին Յիսուսը: Իսկ տասներկու թիւը հին կարգերու օրինակն է, Իսրայելի տասներկու ցեղերու թիւին համաձայն: Յայտնութեան գիրքին մէջ կայ նշում մը՝ Սուրբ Քաղաքի տասներկու հիմքերը (Յտ 21:14): Ահաւասիկ այս պարզ մարդիկը դարձան հզօր հիմքերը, որոնց վրայ կանգնեցաւ Եկեղեցին: Նոր Իսրայելի տասներկու հիմքերը, որոնց վրայ կանգնեցաւ Քրիստոսի եկեղեցին:

